

Sensus catholicus: „Katolički osjećaj.“

(Svršetak.)

4. Kako ćemo rastumačiti tu jedinu činjenicu, koja stoji u ljudskoj povijesti?

Jedino tako, ako priznamo, da je Crkva **Isus Krist** prisutan na zemlji, koji ostaje uvijek jednak. „Christus heri et hodie, ipse et in saecula. Isus je jučer i danas, On je i do vijeka.“

On je rekao: „*Ego sum veritas*: — Ja sam istina.“ Istina se ne mijenja, ne tvrdi danas, da to sutra nijeće.

A Crkva u potpunom miru i sigurnosti navješćuje svoje istine ne mijenjajući ih nikada. Ona se ne boji napretka nauke. Kadgod se digne za svoje tečevine, jedino Crkva ostaje mirna. I kad vidi, da i njenu djecu hvata nemir dvojbe, onda dostojanstveno ali bez ikakvog straha izjavi svoje osvjedočenje bez obzira na to, što će svijet reći. Ne prepoznavamo li u tom onu Božansku uzvišenost i dostojanstvo, kojim je Spasitelj govorio: „Amen, amen, dico vobis: Zaisto, zaisto vam kažem?“

I zato Crkva nikad ne opoziva svojih odluka u vjerskim stvarima. Znanost neprestano opozivlje, ispravlja — sjetimo se astronomije, fizike, kemije itd. — a napose filozofije. Jedan sv. Toma Akvinski zabacuje u starijoj dobi neke nazore, koje je iznosio u mladosti. Crkva nema takve potrebe. Što je izrekla na saboru u Niceji (325.), to isto i danas tvrdi i tvrdit će, ako bude svijet opstojao još 100.000 godina. Jer njena riječ — jest riječ utjelovljenog Sina Božjeg, koji u njoj živi.

Krist je rekao: „*Ego sum vita*: — Ja sam život.“ Isus je život neokaljan, čist, uvijek dosljedan sam sebi, nepromjenljiv. On je izvor svega plemenitog, kreposnog, vrhunarnog života. On je jedini, koji nema porasta ni padanja, koji se ne mora usavršivati ni boriti za opstanak.

Sve na zemlji teži raspadanju i ništavilu. Sve je u ljudskom životu kao potok, koji se, ako hoće da postoji, mora boriti proti brdu i kamenu, proti kalu i bezdnu; koji se čas razlije širokom dolinom kao kaljuža, čas ga stisnu pećine, da se jedva probija, čas se gubi u zemaljsku utrobu, gdje ga često i nestaje. I pred pogiblima ljudske duše stoji često nijema znanost i umijeće, jer je iscrpljena — jedina, u kojoj nikad ne presahne životna snaga — jest Crkva. Njeni sakramenti, odakle u duše teku životne energije, — koji i mrtvoj duši daje dah života — nikad ne sahnju. I ako milijuni kroz nebrojene vjekove trebaju njezine pomoći, ona se ne boji, da će se iscrpsti, jer život izvire iz njenog srca — a to srce nije drugo nego Srce Sina Božjeg, koje svojim kucanjem nju oživljuje. A taj kucaj je vječan.

To je drugi temelj njezine sigurnosti i nepromjenljivosti,

Krist je rekao: „*Ego sum via*: — Ja sam put“, put, koji sigurno vodi u blaženu vječnost, gdje se ostvaraju svi ideali plemenitih duša. Taj put, most koji vodi u vječnost i nikad se ne drma, ma

se potresao cio svijet, počiva na pećini Petrovoj, na papinstvu, koga poput granitnih stupova podupire episkopat. Sastavljen je cijeli skelet toga mosta po zakonima gvozdеноm logikom provedenim, kojima je izvor u vječnosti. Ti zakoni sadržaju u sebi monarhički ustav ublažen demokracijom; tu je i apsolutizam sa republikanizmom, centralizam sa decentralizmom. Papa je vrhovni glavar, a i biskupi u svojim biskupijama glavari, koje postavi Duh Sveti. U Crkvi nema privilegovanih — svatko se može popeti do najviše časti. Svatko ima jednako pravo na milosti i istinu. Svatko, pa bio i najprezrenijeg položaja, može se bez granica obogaćivati onim duhovnim dobrima, što ih Crkva posjeduje. Ne očituje li se u tom duh Isusa Krista — ili bolje: ne očituje li se u Crkvi On sam?

5. Kako dakle, da se katolik ne bi mogao sigurno, svom dušom i svim srcem Crkvi predati? Kako, da je ne ljubi; s njom živi i diše? Kako, da se ne bi rado i pripravno dao prožeti njenim duhom? Svako vrijeme donosi sobom stanovite prednosti i pogibli. Današnje se doba odlikuje tim, što svijet rado riješava religiozne probleme, svjetovne nazore, temeljna životna pitanja. I katolički je inteligenat sred te raspre ljudske. Gdje će naći sigurnost u kaosu mnijenja? Jedino u Crkvi, gdje živi Krist, koji riješava sve probleme.

Zato smo joj se dužni potpuno povjeriti, jednako s njom misliti u svim pitanjima, o kojima se ona izjavljuje raspršujući tminu, koja svijet obavija.

Zato ne smijemo biti nestrpljivi, kad vidimo, da Crkva oklijeva izjaviti se u pitanjima, u kojima bi mi htjeli jasnosti. I mi ćemo se u tome suztezati u svojim izjavama i mirno čekati pravorijek Crkve. Njoj se ne žuri — ona znade svoj čas.

Ne smijemo biti nezadovoljni, kad Crkva stanovitim dekretima traži, da se odrekne svoga privatnog mišljenja. Krist je rekao; „*Tko se ne odrekne svega* (dakle i svog mišljenja), *ne može biti moj učenik.*“ (Lk. 14, 33).

Ako nam se ova ili ona odredba Crkve čini neshvatljiva ili pače protivna našim idealima, moramo je sa poštovanjem primiti, jer gdje bi čovjek uvijek shvatio misli i djela Božja? Tada nam Krist po Crkvi govori: „*Što ja činim, ti sada ne znaš, ali ćeš poslije znati.*“ (Iv. 13, 7).

Ne moramo samo onda prihvatiti ono, što Crkva naučava, kad govori „*ex cathedra,*“ nego uvijek, jer je uvijek u njoj Krist i uvijek po njoj govori.

Crkva nam često stavlja pred oči i takve ideale, koje nijesmo dužni svi ostvarivati, ali ih moramo ljubiti i braniti. Takvi ideali jesu redovnički stalež, uzvišenost celibata nad ženidbom. Takav je ideal u literaturi program „Grahovaca,“ koga je Pio X. usvojio i postavio kao uzor katoličkim književnicima. Takov ideal jest sloga između Crkve i države itd.

Svi su ti ideali odraz mišljenja i želja Isusa Krista, koji svoju Crkvu nikad ne ostavlja, i stoga ih moramo sa poštovanjem i ljubavlju prihvatiti. I tako postajemo ljudi duha Crkvenog, o kom

lijepo veli Frederik William Faber: „Naša ljubav k Crkvi je oblik naše ljubavi prema Isusu. Kad čovjek Crkvu ljubi, onda je siguran, da ljubi Boga.“

6. No ne priječi li katolika „sensus catholicus“ u radu? Ne slabi li on vlastitu inicijativu? Nipošto! Čovjek prožet duhom Crkve veselo i oduševljeno radi u granicama, koje mu je Duh Božji po Crkvi odredio — ne bojeći se da će zabasati.

Najgore je, kad katolika upogled prividnih neuspjeha poniženja i progona Crkve zahvati malodušnost, pesimizam.

Ne zaboravimo nikad, da je Crkva Krist na zemlji živući, koji je u času poniženja i trpljenja sakrio svoje božansko veličanstvo, suspendirao na neki način svoju božansku moć i prepustio se sa svim ljudskim rukama, — ali sa takovim mirom, da je svatko, tko ga je okom vjere promatrao, vidio, da će konačno biti On pobjednik, a ne oni, koji su triumfirali nad njim. *I zato, kad je crkva progonjena, vezana lancima brutalne sile, moramo mi u njenom duhu raditi, boriti se za ideale, braniti njena prava, vršiti njezinu misiju* — sigurno i nedvojbeno znajući, da ćemo pobijediti. „Koji se priljubi Gospodinu jedan je duh (s njime),“ veli sv. Pavao (I. Cor. 6, 17.), a Gospodin uvijek pobjeđuje: „Christus vincit.“

Prožeti u radu duhom Crkve brat ćemo zlatne plodove, koji sigurno dozrijevaju pod sjajnim zrakama vječnog Sunca, koje sjaje u Crkvi.

Ne ćemo se ogorčivati i malaksati gledajući tu i tamo korov u crkvi — on će se osušiti, pogaziti, a na njegovu će mjestu procvasti vrhunaravno cvijeće zalijeivano krvlju onoga Srca, koje kuca u Crkvi.

Živimo i radimo u duhu Crkve — pobjeda je naša!

Miles Christi.

Napoleon I.

Napoleon I. je umro 5. svibnja 1821. Stoga su ove godine prošlog mjeseca bile u počast ovom caru velike svečanosti po svoj Francuskoj. Jeli bio dobar kršćanin?

Netom je izabran Pio VII., piše car papi: „Moja je nakana, da u cjelini očuvam vjeru kršćansku, katoličku i rimsku i da je vrše u javnosti. Francuska je, podučena svojom nesrećom, otvorila napokon oči; upoznala je, da je katol. vjera sidro, koje je može utvrditi izmed buna i spasiti ispred oluja.“ I traži, da dođe do sporazuma s Crkvom i taj je sporazum svečano proglašen 18. 4. 1802.

Svoje je jednom upitao: „I vi zar mislite, da može čovjek živjeti bez Boga?“ i nadodade: „Vidio sam, što je čovjek bez Boga! vidio sam ga iza g. 1793 (francuska revolucija). Nad tim se čovjekom ne vlada, nego ga se mitraljizira!

Državniku Thibeaudeau reče: Čujete li zvona? Ova me sjećaju Zdravomarije u mojem kraju . . . moje prve Pričesti. Postoji Bog. Treba nam vjeroispovjesti. Katolička je vjera za me najrazumnija!